

Domssøndag / Kristi kongedag 20.11.2022

Preiketekst: Joh 9:39-41

Lesetekst I: 5 Mos 30:15-20

Lesetekst II: 1 Kor 15:22-28

Blind og seende

Evangelieteksten utgjør avslutningen av en lengre sekvens i Johannesevangeliet. Tidligere i samme kapittel har Jesus gjort en blind mann seende – dette til glede og begeistring for den tidligere blinde mannen, men til forargelse hos fariseerne. Gjeringen hadde nemlig foregått på sabbaten. Det fører til avhør av både den helbredede mannen og hans foreldre og konklusjonen om hvem denne mannen som helbredet er klar: «Vi vet at dette mennesket er en synder» (Joh 9:24, Bibel 2011) Mannen som fikk synet visste ikke mye om Jesus, men nok til at han tok til motmæle og ender med å bli kastet ut av fariseerne. Der møter han Jesus som kort tid i forkant har helbredet ham. Etter å ha utvekslet noen replikker bekjenner mannen sin tro på Jesus. Det er i forlengelse av dette vi møter preketeksten som sammenfatter beretningen i kapittel 9: «Til dom er jeg kommet til denne verden, så de som ikke ser, skal bli seende, og de som ser, skal bli blinde.» (9:39)

To typer mennesker

Jesus taler her om to kategorier av mennesker: de blinde som blir seende og de seende som blir blinde. Hvem er så disse? Første tanke går til den tidligere blinde mannen, som helt konkret var blind, men som etter møtet med Jesus ble seende. Etter møtet med Jesus fikk denne mannen synet tilbake. I første omgang i fysisk forstand, i neste omgang på «troens vis». Helbredelsesunderet illustrerer dermed hva som foregår på et dypere plan når et menneske kommer til tro på Jesus. Da går man fra å være blind til seende, fra mørke til lys, fra død til liv.

Hvem er så de seende som blir blinde? Det er fariseerne. De mente de allerede kunne se (v. 41) og mente derfor de ikke trengte noen som kunne gi dem synet. Se også Matt 15:14 og 23:26 der Jesus refser de skriftlærde og fariseerne for å være blinde. Preketeksten bør også sees i sammenheng med Joh 12:37-41. Jesus konkluderer: «Derfor blir deres synd stående.» (9:41).

Trenger du Jesus?

Flere steder i Bibelen møter vi på samme tematikk. «Det er ikke de friske som trenger lege, men de syke», sier Jesus til fariseerne og de skriftlærde i Luk 5:31. Et annet eksempel er menigheten i Laodikea, som mente de hadde alt på stell og overflod så det holdt. Men Jesus

gjennomskuer dette og sier: «Men du vet ikke at nettopp du er elendig og ynkelig, fattig, blind og naken.» (Åp 3:17) Poenget er at Jesus er kommet for dem som trenger ham. Selv om alle trenger frelse, mener mange likevel at de klarer seg fint uten. De velger mørket over lyset og døden over livet. Dette er tragisk på mange plan. I søndagens prekentekst er det ikke minst tragisk og nærmest paradoksalt at det er noen fra Jesu eget folk som avviser ham. En skulle tenkt at de måtte ha vært de mest mottakelige, men slik var det altså ikke. Joh 9 illustrerer godt hva vi leser i Johannes-prologen: «Han kom til sitt eget, og hans egne tok ikke imot ham.» (Joh 1:11)

Heldigvis fortsetter også teksten i Johannes-prologen: «Men alle som tok imot ham, dem ga han rett til å bli Guds barn, de som tror på hans navn.» (Joh 1:12) For den som ikke strekker til er søndagens tekst til trøst. Ser du synd og mangler i ditt eget liv, skal du ikke fortvile over det, men heller bekjenne din synd og glede deg over frelsen du får ved troen på Jesus.

Langt på vei kan en si at Joh 3:19-21 sammenfatter mye av budskapet i Joh 9, så jeg lar disse versene stå som en oppsummering til slutt: «Og dette er dommen: Lyset er kommet til verden, men menneskene elsket mørket høyere enn lyset fordi deres gjerninger var onde. For den som gjør det onde, hater lyset og kommer ikke til lyset, for at hans gjerninger ikke skal bli avslørt. Men den som følger sannheten, kommer til lyset, så det skal bli klart at hans gjerninger er gjort i Gud.»

Håkon Leite

Høgskolelektor med kvalitetsansvar på Fjellhaug Internasjonale Høgskole
hleite@fjellhaug.no